

El llenguatge Un fals pleonasme

Són avui força usuals les construccions de relatiu que contenen un pronom feble, generalment de tercera persona, el qual hi resulta pleonàstic i, per tant, innecessari, perquè el complement que representa ja hi és representat pel terme relatiu: «Es un llibre que ens «el» va recomanar el professor, Porto la camisa que me «la» van regalar pel meu sant, Vam trobar un pastor a qui «li» vam preguntar on era el camí. Efectivament, el complement representat per a cada un dels pronoms febles de les frases precedents —consignats entre cometes— és ja representat, en les dues primeres pel relatiu que (complement directe) i en la tercera pel relatiu qui precedit per la preposició a (complement indirecte) i, per tant, d'acord amb el rigor sintàctic, cal prescindir d'aquests pronoms.

Però en algunes ocasions s'esdevé el fet contrari: sens dubte com a conseqüència de la preocupació de no incórrer en el pleonasme que acabem d'indicar, hom omet indegudament un pronom feble precedit del mot que, sense tenir en compte que en aquell cas no es tracta del pronom relatiu —el qual a més de mot d'enllaç substitueix un antecedent— sinó d'una conjunció o del segon element d'un terme comparatiu, especialment quan aquest segon terme resta molt allunyat del primer a causa d'una frase incisa. Ningú, segurament, no ometria el pronom feble el en una construcció com Es tan petit que no el veig. En canvi, en una construcció més complexa com L'operació era tan complicada, com totes les d'aquesta mena, que ningú no la va poder resoldre correctament, resulta més fàcil, i així s'esdevé alguns cops, que hom prescindís del pronom feble la: «... que ningú no va poder resoldre correctament», perquè hom sent o interpreta el mot que com un pronom relatiu, amb capacitat per a representar el complement directe o acusatiu de resoldre. Però en aquesta proposició el mot que no és cap relatiu sinó el segon element del terme comparatiu (an... que i, per tant, no és lícit de prescindir del pronom feble la, expressió obligada de l'indicat acusatiu de resoldre.

Albert Jané